

принос: “И ние мислим, че ще заслужим вниманието на външния свят в литературно отношение само в един случай. Не инак, освен ако успеем да се наредим при чужденците с нещо свое, оригинално, българско. Всичко друго, макар и гениално, косто бихме могли да създадем, няма ли най-напред отпечатъка на нашата българска душа, то не ще има и никаква цена за широкия чужд свят. Защото чужденецът всяка може да ни посочи купища натрупана през вековете “стока” от вида, с който в случая бихме пожелали да му се похвалим”². (IV,29-30)

Яворов буквално ще нарече своите усилия опит за причисляване към “течението да се национализира нашата художествена литература”² (IV,29), път за мечтаното извоюване гражданството на българската литература между обществата на чуждите литератури. Това далеч не означава изолация от културните постижения на “културна Европа”, а по-скоро самоопознаване като път към истинската идентичност и едва след това приобщаване към чуждите влияния, но при опазване на собствената художествена физиономия и автономия. Да опознаеш народа си, не означава да останеш на равнището на анонимната фолклорна перцепция. Но познаването на народния дух и колорит е условие за познаване на българското. При запазване на собствената авторска идентичност и автономност дори при близост с фолклора, който не подлежи на модернизиране, защото то ще бъде профанизиране на неповторимия глас на народния певец и следователно неоригинално.

Истинският поет е първосъздател, който е длъжен сам да сътвори художествената плът на визите си и пак сам да противопостави “стоглавото и стоусто чудовище”, наричащо себе си общество и обществено мнение. На Яворов не са нужни патериците на чуждия художествен опит. В новата литература цени това, че тя по дух е ОТРИЦАНИЕ НА ВСЯКА РУТИНА² (IV,29). Така, както геният няма възраст и народност, той не е свързан и с определени литературно-естетически и философски моди и увлечения. Той е “велик Човек на мъдростта и науката, разрушител на стари и строител на нови храмове”¹. Понеже не е изразител на конъктурното, а винаги е “носител на едно откровение, в своята копнееща, всяко га детинска, оставаща чужда на живота